

Валерій Романов

Військової музики оркестр

Можливо, у кожного з нас виникають свої асоціації з цим словосполученням. Думаю, що насамперед вони пов'язані з військовими парадом, з урочистими маршами. Для тих, хто служив в армії, – це спогади про урочисте проходження в строю під чіткий ритм!

Є в нашому місті Концертний оркестр Одеської військової академії, який не тільки виконує функцію парадного оркестру, але й виступає в різних місцях з яскравими концертними програмами, пропагуючи гордість та пошану захисту Батьківщини в лавах ЗСУ та всю красу й колорит української музичної, пісенної й танцювальної культури. Це можуть бути урочисті заходи, концерти в різних театральних та концертних залах міста, в тому числі у ротонді Міського саду чи мушлі в парку Шевченка, в парку імені Марка Твена. До речі, не так давно брас-бэнд зі складу оркестру став лауреатом конкурсу на телебаченні.

От і вирішили ми познайомити вас із цим яскравим творчим військовим колективом. Наш перший співрозмовник – начальник оркестру, військовий диригент Одеської військової академії старший лейтенант Ярослав Меда. Він закінчив Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у Львові за спеціальністю «музичне мистецтво». Після закінчення академії згідно з розподілом потрапив до 72-ї окремої механізованої бригади імені Чорних Запорожців. За власним бажанням та через ненависть до загарбника служив не за спеціальністю, а став командиром мотопіхотної роти мотопіхотного батальйону. Його підрозділ стримував ворога поблизу міста Вугледар у Донецькій області. Нещодавно командування ухвалило рішення перевести його служити до Одеси, аби він очолив оркестр військової академії.

– Військової музики оркестр: як його було створено та хто в ньому грає?

– Концертному оркестру Одеської військової академії вже дванадцять років. Його створили після того, як розформували штабний оркестр, історія якого почалася ще у 1960 році. Оркестр духовий. У його складі музиканти, артисти балету та вокалісти – всього тридцять шість осіб. Усі мають музичну освіту та є військовослужбовцями.

Наш оркестр – це військовий професійний творчий колектив, призначений забезпечувати навчальний процес засобами музичного, вокального, хореографічного мистецтва, активно сприяти військово-патріотичному, національно-ідейному, культурному та духовному вихованню, підтриманню морально-психологічного стану особового складу академії.

Працюємо відповідно до покладених на нас завдань: беремо участь у піднятті Державного прапора України, забезпечуємо музичне супроводження стройової підготовки, а також виховних, спортивних заходів, державних і відомчих свят; сприяємо популяризації військово-музичного мистецтва, вихованню патріотизму, підвищенню естетичного та культурного рівня курсантів та військовослужбовців військової академії; пропагуванню національної та світової музичної культури серед військовослужбовців постійного та змінного складу академії; проводимо концертні виступи для курсантів, військовослужбовців, працівників Військової академії ЗСУ, членів їхніх сімей та широкої громадськості; проводимо виступи концертних бригад задля підвищення бойового духу військ, забезпечення моральної та психологічної стійкості військовослужбовців у виконанні завдань за призначенням; граємо на урочистих заходах, військових ритуалах, церемоніалах, загальногромадських, культурно-масових та спортивних заходах військової академії, Одеського гарнізону, а також на обласному та державному рівнях.

– Оркестр тільки виступає на сцені та бере участь у парадах чи долучається й до інших воєнних акцій, буває в зоні бойових дій?

– Основною метою наших заходів для цивільного населення, зокрема для школярів, є популяризація служби у Збройних Силах України. Під час цих заходів ми підкреслюємо важливість

Диригент Ярослав Меда

підтримки Збройних Сил України в цей важкий для нашої держави період. Значущим аспектом нашої діяльності є проведення концертних виступів для наших захисників безпосередньо в зонах бойових дій. Ці виступи підіймають бойовий дух військових та надають моральну підтримку мешканцям регіону та внутрішньо переміщеним особам, які переживають нелегкі часи.

Нещодавно наша концертна бригада повернулася з запорізького напрямку, де ми провели серію концертів для захисників, мешканців міста та внутрішньо переміщених осіб. Це був не просто виступ, а можливість висловити вдячність і підтримку тим, хто бореться за нашу свободу, та тим, хто вимушено покинув свої домівки через війну.

Ми також виступали з концертами на херсонському та миколаївському напрямках, де підтримували моральний дух морських піхотинців та сил протиповітряної оборони. Ці виступи проходять в умовах надзвичайної небезпеки, оскільки ворог не гребує жодними методами, щоб нашкодити. Наприклад, під час одного з концертів у Херсоні ворог активно використовував безпілотики для моніторингу нашого прибуття та коригування артилерійського вогню по нашій локації. На щастя, всі заходи пройшли успішно та без жертв.

Такі ситуації ще раз підтверджують важливість нашої роботи. Наші виступи не лише розважають, але й слугують важливим елементом психологічної підтримки для наших героїв. В умовах війни, коли кожен день є боротьбою за виживання, наша місія – відновлювати моральний дух військових, надаючи їм відчуття домашнього затишку та можливість на мить відволіктися від суворих реалій жорстокої війни. Ми є частиною великої справи, яка допомагає зберігати патріотичний дух та віру в перемогу, адже кожен наш виступ є знаком вдячності та підтримки тим, хто невинно бореться за незалежність і свободу нашої Батьківщини.

– У репертуарі оркестру – популярні українські пісні, відомі класичні твори, військові марші, є місце і для джазу. Як формується репертуар?

– У цей складний для нашої країни час наше завдання полягає і в забезпеченні розважального складника, і в надиханні та підтримці морального духу наших військових і цивільних осіб.

Процес складання патріотичного репертуару вимагає ретельного підходу та глибокого розуміння історії та культурних цінностей нашої нації. Ми обираємо музичні твори, які підкреслюють героїзм і відвагу наших захисників, а також відображають дух єдності та національної гордості. У процесі створення репертуару дотримуємось кількох ключових етапів.

По-перше, аналізуємо як сучасні, так і історичні патріотичні композиції, які вже здобули визнання серед військових і цивільних осіб. Це дозволяє нам формувати різноманітний та глибокий музичний контент, який знаходить відгук у широкого кола слухачів.

По-друге, ми враховуємо специфіку військових заходів та урочистих подій, аби наші виступи відповідали їхньому формату та були максимально ефективними. Крім того, ми беремо до уваги відгуки слухачів, для яких наші виступи мають значення.

Кожен виступ оркестру – це прояв нашої відданості Батьківщині та глибокої поваги до героїзму наших захисників. Ми прагнемо, щоб кожна наша композиція стала частиною великої справи, спрямованої на підтримку свободи та незалежності нашої країни.

Військові марші є невіддільним складником нашого репертуару, оскільки вони відіграють ключову роль у навчанні та вишколі курсантів, надаючи їм відчуття стійкості та впевненості. Ми активно використовуємо військові марші під час заходів, пов'язаних з військовою сферою, таких як церемонії урочистих випусків та прийняття присяги військовослужбовцями.

Наш оркестр нещодавно почав грати джазову музику, і це стало важливим кроком у розвитку нашого репертуару. Ініціатором цього процесу є наш талановитий музикант Олексій Петухов, відомий джазмен та викладач, чиї досвід і знання стали рушійною силою для впровадження джазу в репертуар нашого колективу. Завдяки експертизі Олексія Петухова ми змогли детально ознайомитися з тонкощами та специфікою джазового напрямку. Наш оркестр з великим задоволенням виконує його авторські аранжування, що дозволяє нам розширити музичний спектр репертуару та підвищити рівень майстерності наших музикантів.

Я як начальник оркестру вважаю, що інтеграція джазу є значним внеском у творчу діяльність та подальший розвиток нашого

Звучить оркестр і його солісти

колективу. Цей напрямок збагачує наш репертуар, сприяє підвищенню професійного рівня оркестру, що підтверджує нашу спроможність адаптуватися до нових музичних викликів та підтримувати високий рівень виконання.

Сьогодні у зв'язку зі службою у військовому оркестрі лідера одеського джазу Олексія Петухова можна рідко почути у звичайних концертних залах. Перелічувати всі його численні титули та надзвичайно цікаві проєкти не будемо – просто надамо йому слово. До речі, під час виступу оркестру Олексій скромно сидить за клавішними десь у дальньому кінці. З першого погляду його й не впізнаєш, але його соло часто прикрашає звучання колективу.

– Твоя творча й життєва доля тепер пов'язана з військовим оркестром. Що для тебе змінилося?

– Почну з того, що робота з оркестрами мені доволі добре знайома. Протягом багатьох років я, по суті, керував Одеським молодіжним біг-бендом, який з дня заснування очолював його творець Микола Голощапов. Маю досвід написання музики й аранжувань для великих оркестрових складів до кількох вистав в Одесі.

Зараз для мене, звісно, змінилося багато чого. Насамперед – це нова сфера застосування професійних навичок, інший розпорядок дня та стиль життя.

– Хто на кого більше впливає: ти на репертуар і звучання військового оркестру чи військова форма на твою манеру виконання?

– Я вивчаю новий для себе репертуар, але, зі свого боку, пропоную деякі ідеї, які, на мою думку, можуть бути цікавими для хлопців в оркестрі. Це стосується нової стилістики, передусім джазової, додавання імпровізаційних соло у твори та таким чином розширення концертного репертуару оркестру.

– Попри зайнятість тобі іноді вдається грати сольні концерти. З погляду слухачів, вони стали емоційнішими. А як ти сам це відчуваєш?

– Продовження концертної діяльності зараз – важлива частина мого життя: це спілкування з людьми та морально-психологічна підтримка тих, хто вже тривалий час перебуває в емоційно складному стані. Музика повертає людей, бодай на якийсь час, до нормального звичного життя, наповненого позитивними емоціями, красою. І я вважаю, що вона навіть має лікувальний ефект – така собі арттерапія.

Я, як і всі навколо, глибоко переживаю все, що відбувається. Можливо, саме тому моє виконання більш виразне, емоційне та відкрите.

– Кілька слів про твій проєкт «Джазова академія» у Всесвітньому клубі одеситів.

– За майже тридцятирічну виконавську та педагогічну діяльність я грав з видатними музикантами з усього світу, створив безліч творчих проєктів, опікувався продюсерською та органі-

заційною діяльністю, накопичив значний викладацький досвід. Виникнення Джазової академії – це творчий проєкт, який ми реалізуємо разом з однією з найвідоміших спеціалісток – нашою Lady Jazz Оленою Шевченко. Вже понад рік як при ВКО ми створили джазовий клуб, який має почесне ім'я Миколи Голощапова, продовжує справу видатного музиканта та засновника джазової освіти в Одесі.

«Джазова академія» – це просвітницький проєкт, у межах якого кожен охочий може дізнатися більше про джаз, його стилі та напрями, познайомитися з його історією, почути концерти, послухати молодих виконавців, які тільки роблять свої перші кроки в джазі, взяти участь у джемах та імпровізаціях і відчувати цю неповторну атмосферу. У нас регулярно проходять творчі зустрічі та майстер-класи з віртуозами джазу. Я завжди додаю: ми раді всім, адже джаз об'єднує!

За клавішними Олексій Петухов

– Як військова форма вплинула на композитора Олексія Петухова? Яких нових творів нам чекати?

– На нещодавньому концерті нашого оркестру відбулася прем'єра моєї авторської композиції «13 станція Великого Фонтану», спеціально аранжованої для колективу. В репертуарі вже закріпилася «Коломийка», написана спершу для вистави «Кохання січового стрільця». Вже готовий проєкт авторської музики для комбо-складу, працюю над новими темами та композиціями. З радістю представляю їх слухачам, щойно буде така можливість.

І на завершення – ще два запитання до начальника оркестру, військового диригента Ярослава Меди.

– Які творчі здобутки, нагороди та титули має оркестр?

– Скарбниця нагород військового оркестру стало поповнюється новими відзнаками та досягненнями. У різні періоди існування колективу, за каденцій різних начальників оркестр військової академії завжди був у авангарді. Є багато заслуг на міжнародних фестивалях, нагород від керівників державних та військових установ, голів різних структурних підрозділів, директорів шкіл, представників влади різних міст України.

Та найцінніша нагорода для нас – це визнання та усмішки наших слухачів.

– Традиційне останнє запитання: які плани, що нового готуєте для своєї публіки?

– Весь колектив з нетерпінням чекає на подальші етапи нашої роботи. У найближчому майбутньому ми плануємо розширити репертуар, включивши нові цікаві композиції, які відображають розмаїття музичних напрямків.

Наша мета – не лише зберігати традиції військової музики, а й впроваджувати інновації, які зможуть зацікавити та захопити нашу аудиторію. Особливу увагу приділимо підготовці нових програм, що включатимуть як військово-патріотичні пісні, так і сучасні джазові аранжування, аби продовжувати дарувати слухачам яскраві незабутні враження.

Той самий брас-бенд

Плануємо також розширити нашу участь у культурних і урочистих заходах, що дасть можливість виразніше підкреслити професіоналізм та творчий потенціал нашого колективу.

Наш оркестр завжди прагне до вдосконалення, і я впевнений, що за підтримки нашої згуртованої команди та захоплення публіки ми зможемо втілити всі ці амбітні плани та подарувати більше радості й натхнення.

Фото Олесі Кареліної-Романової

